TÜRK HAVA KURUMU
NEŞRİYATINDAN :

Kanat Aşkı

Server Ziya Gürevin

TÜRK HAVA KURUMU
NEŞRİYATINDAN :

KANAT AŞKI

Server Ziya GÜREVİN

1942
ANKARA

ALÂEDDİN KIRAL BASIMEVİ
İSTANBUL - ANKARA

Kanat aşkı

Kanat aşkı

Çağlamak istiyen bir hız var kanımda,
Dört yanımda
Renk renk kanatlı kuşlar süzülürken,
Yüreğim gömülü bir yığın kora.
Yanar dağlar gibi fışkırıp
Bir bora
Olmak istiyorum.
Yurdumun ciğerlerine dolmak istiyorum.

*

Mesafelerin demir ağı,
Göğsümün ateşinde
Balmumu gibi erimelidir.

İçimin en baş emelidir,
Kara toprağı
Ayaklarıma zincir vuramaz görmek.
Ufukları baştan başa
Kanatlarımın çizgilerile örmek,
Kendimi
Kartallaşmış bulmak istiyorum.

★

Çelik bir gaga yüzümde,
İki keskin pençe kollarımın ucunda.
Tabiat önümde büzülsün, sinsin.
— Ey, tarihin asırda bir gördüğü
Kahramanlar gibi konuşan
Sen kimsin?
— Ben mi?
Ben
Gök çöllerinin
Yıllardanberi beklediği
Gür bir suyum.
Ben
Türk Hava Kurumunun
Yavrusuyum.

Havacılar

Kimi
        Rüzgâr akışlı,
Kimi
        Şimşek bakışlı,
Havaların hâkimi
                Bir katar şahin
Gökleri taşırlar omuzlarında.
Derileri yanık,
                Şuurları uyanık.
Yol alırlar sanki,
                        Kutupların buzlarında.

Bazan
Fırtınalarla köpürüp azan
Dalgaların ortasında
Birer ufak teknedir
Makineleri.
Yılmazlar fakat,
O kat kat
Bulutları delerler,
İleri..
Daima ileri!..
Yürekleri
Motörlerile bir
Çarpar.
Biri durursa
Öteki de durmuş demektir.
Göklerin bağrına batan
Mahmuzlarında
Koca bir vatan
Kurtaracak kuvvet vardır.
Yıldırım akışlı,
Şimşek bakışlı
Bir katar şahin
Gökleri taşırlar omuzlarında.

Göklerin çocukları

İnan dolu bağrımız, kanımız alev dolu.
Eğilmeyi bilmiyen başlarımız yukarı.
Gücümüzü kıramaz hayatın çetin yolu,
Bizim ünlü adımız: Göklerin çocukları.

Alnımızda duramaz bezginliğin çizgisi;
Girmez gözlerimize umudsuzluğun sisi;
Çırpınır göğsümüzde uçuculuk sevgisi.
Bizim ünlü adımız : Göklerin çocukları.

İçimizden gelmiyen hiçbir sesten yılmayız.
Şimdi durgun bir gölken, birden bir kasırgayız.
Kartarllar ülkesinde ışıldıyan bir ayız.
Bizim ünlü adımız : Göklerin çocukları.

Geriliğin önünde borcumuzdur kükremek,
Üstünlüğü öğrendik, verdik yıllarca emek.
Biz Türk yavrularıyız, güre demek, biz demek.
Bizim ünlü adımız : Göklerin Çocukları.

Kanatlı gençlik

Duyuşlar canlı, içten; düşünüşler yepyeni.
Aydınlığa, güzele doymıyor başlarımız.
Desteğimiz çelikten yığınların güveni,
Yurdun gür kaynakları : İşte bütün varımız.

Aştığımız yollarda, engeller günden güne
Ateşe yuvarlanan çığlar gibi eriyor.
Geriliği gömeli karanlık bir sürgüne
Her yeni gün ülkeye bir yeşerme veriyor.

Susamış gözlerimiz enginlere çevrili,
Bu ileri atılış toprağı dar buluyor.
Kanımızda tütüyor kanat ve bulutlar eli.
Göğsümüz "daha geniş hava„ diye soluyor.

Bir yandan kollarımız göklere uzanacak,
Tırmanırken bir yandan bu taş dolu yokuşu.
Saçlarımız güneşe sürünerek yanacak,
Gençler! kanat veriyor size işte "Türk kuşu„

15 Mart 1935

Tayyarecinin terennümü

Bürünmüş mevsimin ince sisine,
Ufuklar gülümser, pırıldar, durur,
Arzdan ayrılırken sevgilisine
Koşan âşık gibi kalbimiz vurur.

Motörün okşıyan tatlı bestesi
Bizim en sevimli musikimizdir ;
Kalbe neş'e serper sihirli sesi ;
Uçarken ruhumuz endişesizdir.

Bu geniş kubbenin biziz sahibi,
Onu korumayı şeref biliriz ;
Bulutlar içinde, bir sülün gibi
Süzülürken, birden dev kesiliriz.

Çıksın önümüze ölüm, alev, kan ;
İçimizde yanar sönmez bir ateş
Türkün vatanına yan gözle bakan
Ya enkaz olacak, ya bir yığın leş !

Geri dönmiyenler için

Geri dönmiyenler için

Enginleri aşarak süzülen her kanatta
Parıldıyan alnınız yüzümüze gülümser;
Herşeyi fani olan bu seraplı hayatta,
Sizin yiğitliğiniz ölmiyecek tek eser.

Bağlıyken ayakları toprağa milyonların,
Şanlı fatihlersiniz güneşin ülkesinde.
Ufukta yükselirken apaydınlık bir yarın,
Adınız dolaşacak tarihin gür sesinde.

Bulutlar ki benziyor bir sıra karlı dağa,
Yumuşak mezarınız olaydı dizi dizi,
Yakışmıyorsunuz hiç bu kapkara toprağa
Bulutların koynuna gömebilseydik sizi.

Artık yer vermiyoruz ıstıraba, kedere,
Artık dökmiyeceğiz gözyaşı arkanızdan.
Bağlıdır ümidimiz kanatlı onbinlere,
Doğacak uçan millet çarpan on bin nabızdan.

Kırık kanat

Onların gülüşüdür tan yerinin ışığı,
Pervaneden geliyor sanki sesi rüzgârın
Alınları görmemiş ıstırap kırışığı,
İçinde çırpınırken en korkulu anların.

Kan sızarken ucundan kırılmış bir kanadın,
Bir yığından göklere yükselirken dumanlar
Gene gönüllüsüdür hepsi büyük maksadın.
Yılmaz hiçbir engelden gök ruhlu kahramanlar.

Kavrulan içimizde eserler serin, serin.
Onların hatırası kanımızda bir hızdır.
Temeline harç oldu hepsi büyük eserin.
Onların ölümleri bizim varlığımızdır.

Onların günü

Hasret, acı çekerken her yıl arkalarından,
Göklerden bağrımıza inen büyük ölüler
Gönlümüzün içinden bize sevinçle güler,
Bize müjde verirler zafer dolu yarından.

Bir kamçıdır kervana parçalanan her kanat,
Ruhlarının ateşi, hız veren gücümüze.
Çıktık binbir kurbanla gecelerden gündüze.
Er geç boynu eğecek, çelik kola "Tabiat".

Yüzler karşı çıkamaz gökçümüzün tekine,
Gördük biz tek kanatla düşmanı dövdüğünü.
Övünerek analım, bugün onların günü.
Türk şehidi benzemez başka toprağınkine.

Bağrımızda yatanlar için

Yıldan yıla artıyor onların sayıları.
Yanıyor yüreğimiz kavuran bir acıyle.
Gözümüzün önünde, benizleri sapsarı,
Devrilmiş genç ağaçlar ölümün kırbacıyle.

İki kırılmış kanat... Parçalanmış bir alın...
Tadını gülen gözler yurt için kan dökmenin.
Süzülerek düşüşü vurulmuş bir kartalın,
Daha parlak değildir, ölümünden Gökmen'in.

Hepsile başbaşayız ayların bütün günü,
Motörlerinin sesi susmadı, yükseliyor.
Nasıl başlar almazsa güneşin söndüğünü,
Onların ölümü de bize öyle geliyor.

Hepsinin bakışları içimizde gömülü
Bağrımızda yatıyor hepsi, toprak olmadan.
Hepsi bahçelermizin birer kırmızı gülü,
Yaşarlar gönlümüzde yaz, kış, bahar solmadan

Gök şehitleri

Sizi konuşmak için toplandık bir araya,
Hatıralarınızı yeniden anacağız.
Gönüllerimizdeki kapanmıyan yaraya
Kanımız ürpererek gene dokunacağız.

Gözlerimiz kupkuru, kalplerimiz bir kaya,
Isınıyor içimiz yarının güneşinden.
Biz umutsuzlar gibi gelmedik ağlamaya,
Göz yaşları dökülmez " Havacı " nın peşinden.

Birinizin yerini doldurdu yüz kahraman,
Dillerde dolaşıyor Türk hava yiğitleri.
Koynumuza giremez yabancı hiçbir zaman,
Kapalıdır sımsıkı göklerin kilitleri.

Yas, matem yaraşmıyor yiğitler ülkesine,
Bağrımıza gömelim ölüm acılarını.
Kalbimizi verelim kanatların sesine,
Alkışlasın yeryüzü Türk havacılarını.

Kâmi

"Kâmi öldü" dediler.
Yer
    Baştanbaşa sarsıldı sandım,
Saatlerce
    Bir çıra gibi yandım, yandım.
Bu kara haber
    Onu bilenlerin kalbini
Bir bıçak gibi oydu.
Havacıların en yılmazı
                    oydu,
Aklım almıyor,
Hangi kuvvet ona kıydı?
Onun nasibi
        Bir kandil gibi
        Birden sönüvermek olmamalıydı.
Kâmi, kandan, kemikten, etten
                    değil,
Hamuru zekâdan ve iffetten
Bir elmas parçasıydı.
Her işte birinci,
        Her zaman en öndeydi.
İçimizde bir inci,
        Bir çoban yıldızıydı.
Ona hangi kuvvet, nasıl kıydı?

Dile gelen toprak

Başucuna gittim son ölümünüzün..
Gülüşüp duruyor renk renk çiçekler.
Ne bir parça keder, ne biraz hüzün,
Sanki yerden kopup yükselecekler.

Gözümün önünde en son bakışı,
Bu çiçekler gibi gülerdi bize.
Bahara çeviren bir karakışı
Acı bırakır mı hiç kalbimize?

Bir körpe kanadın bahçe oluşu...
Dile gelen toprak haykırmaktadır:
"Ben devrildi isem, işte; Türkkuşu
O dimdik duruyor, o ayaktadır.

Kanatlar sararken yurdun gökünü,
Aranızda gezen ölmez gölgeyim.
Salacak bağrıma her dal kökünü,
Onları ruhumla besliyeceğim„.

15 mayıs 1937

30 ağustos

30 Ağustos

Cephe yıkılmıştır çatırdıyarak,
Koşuyor, uçuyor muzaffer bayrak.
Bir zelzele gibi birden silkiniş,
Boğuşuyor, süngü, pazı, tırnak, diş.

Yılgın bakışlarda ölüm korkusu,
Her yanda barut, kan, yanık kokusu,
Tutuşan köylerin ilk ateşleri.....
Yolları tıkamış hayvan leşleri.

Uçuşan atların hepsi şen, gürbüz,
Nalların altında sapsarı bir yüz,
Kan sızan şakağı kurşunla delik.
Yuğrulmuş et, kemik, demir ve çelik.

İnliyor topların sert uğultusu,
Toprak, sanki göke fışkıran bir su.
Bir dekor içinde tozdan, dumandan,
Parmağı ufukta heykel kumandan.

30 Ağustos

30 Ağustos ..
Ufukta bir duman, bir toz..
Türk süvarisi yürüyor.
Uzakta,
Top sesleri homurdanmakta.
Köpük içinde; tere batmış atlar..
Bunlar at değil,
Ayaklı kanatlar.
Sisli tepelerde gölgeler boğuşuyor,
Gölgeler düşüyor, kalkıyor, koşuyor.
Süngüler parlıyor,
Eziyor, vuruyor ;
Mehmetçik yeni Türkiyeyi yuğuruyor.
Bir sürünün dağılışı..
Boğulan bir boğazın kısık nefesi..
Bir el,
Akdenizi gösteriyor.
Bir el ki, bütün cihana bedel.
Uçuyor atlar,
Köpüklü kanatlar.
Kaçıyor gölgeler,
Eriyor mesafeler...
Dokuz eylûl..
İzmir,
Sanki bir
Gelincik tarlası.
İki sevgilinin kavuşması.
Gözler yaşlı, benizler sapsarı.
Sevinç içinde çırpınıyor
Akdenizin
Dalgaları.

Hikâyeler

İlk uçanlar

"Hezar-Fen Çelebi„

I

Her gün gözü göktedir. (Hezar-Fen Çelebi) nin:
(Ayakları insanın niçin yere bağlıdır)?
Gönlünde yanmaktadır ateşi bir nebinin
Senelerdenberi o uçmağa sevdalıdır.

Bir gün azmin şimşekli yanardağı fışkırdı
Kavuğunun altında işliyen kafasında,
Bütün tereddüdünü parçaladı ve kırdı
Kartalların uçuşu bulutlar arasında.

"Sarayburnu„ köşkünde bir sabah Sultan Murat
Uçan bir şahin gördü Galata Kulesinden,
Bu Ahmet Çelebi'ydi, takarak iki kanat
Kapılmıştı rüzgâra mestolup neşesinden.

İnince Üsküdara herkes hayrete düştü,
Sultan ona bir kese altın hediye etti.
Fakat bu harikayı tehlikeli görmüştü,
Çelebi korkulacak pek yaman bir yiğitti.

"Hezar-Fen Çelebi„ yi mateme düşürdüler,
İlk uçan kahramanı (Cezair) e sürdüler.

II

"Hasan Çelebi,,

Nur içinde yüzüyor baştanbaşa istanbul,
Her tarafta şenlikler... Oyun, zurna ve davul..
(Kaya Sultan doğmuştur, Murat Han'ın duhteri,
Meserret içindedir Şehinşah Hazretleri).

Hünkâr Sarayburnu'nda meşguldür eğlenmekle
Elli okka baruttan yapılmış bir fişekle
Bir yavuz uçacaktır (Hasan Çelebi) adlı,
Hem ayaklı, hem kollu, hem de iki kanatlı.

Yedi kollu fişeği huzura getirdiler,
Bindi Hasan üstüne, hemen ateş verdiler,
(Ruyu derya çırağan olmuştu baştan başa)
Bağrıştı halk arkadan : (Hasan Çelebi yaşa).

Kanatları kullandı ; fişek, yanıp bitince,
İndi suya.. Çelebi çok memnundu o gece
Bu cesur Türk gencine bir kese ihsan verdi,
(Onu sipahi yazın) diye emir gönderdi.

"Evliya Çelebi,, den

Dayı

I

(-Nereye babacığım) ?

(-Uğrayacak yerler var,

Kaldı birkaç tüccarda toplanacak paralar;
Şubemizin geliri azaldı bu ay biraz,
Uğraşmazsak, yavrucuk, ülküye varılamaz.)
(-Dersim bitti, beni de almaz mısın yanına ?
Götürürsün (dayı) nın o güzel dükkânına,
(Celâdet) bakıyordu Tayyare Şubesine.
Sağ kolunu vermişti bir öbüs güllesine
(Sakarya) nın mahşeri andıran bir gününde.

Açılınca ümitsiz bir istikbal önünde,
Yuvasına dönmüştü bırakıp Ankarayı.
Haftalarca aradı, ruhundaki yarayı
Örtecek bir vazife... Nihayet bulabildi ;
Anladı ki : bedbinlik hiç te doğru değildi.
Vazifenin aşkile kalmadı bir tasası
Şimdi, hep düşüncesi : (Cemiyetin kasası)

(Dayı) nın dükkânına gelmişti sıra yine,,
(Celâdet) in bir bulut iniyor göklerine,
En cimri adamıydi (Dayı) o kasabanın,
Bir menfaat arardı, ucunda (merhaba) nın.
Kasaba, onun için (Altın küpü) diyordu;
Cimriliği herkesi sinirlendiriyordu..
(Celâdet) ilerledi dükkânın peykesine,
Cephelerde kükriyen demir gibi sesine
Bir çekinme gelmişti, kurutarak terini
Vadini hatırlattı ve açtı defterini.
(Dayı) düşünüyordu, bu üçüncü gelişti,
Ne yapmalı ? Vaziyet artık müşkülleşmişti.
En iyisi, açıkca söylemekti maksadı;
Dedi : (-Aylardanberi bütün işler aksadı,
Hiç istemezdim seni, böyle boş döndürmeyi)
Dinlerken her zamanki bu gülünç efsaneyi
Acı bir tebessümle kıvrıldı dudakları,
İnce, tunçtan çehresi kesilmişti sapsarı,
(Celâdet) cevap verdi : (-Bundan sonra Şubeden
Hiç kimse olmıyacak sizi rahatsız eden.)
Minimini (Necdet) i sürükledi kolundan;
Baba, oğul döndüler eve çarşı yolundan.

II

Gelin gibi süsliydi kasaba baştan başa;
Yükseliyordu sesler : (Türk milleti) Binyaşa ;
Ruha gurur veriyor dalgalanan bayraklar;
Gülümsüyor sevinçle, heyecanla dudaklar.
Ağustosun 30 u . . . Tarihin ihtiramla
Kaydettiği büyük gün... Türkün o damla damla
Topladığı kudretin taşıp fışkırdığı gün ..
Kasaba geçiriyor canlı, parlak bir düğün.
Herkes memnun, yalnız (Dayı) dalgın, kederde
Tiksinme okunuyor ona bakan gözlerde.

Rozet dağıtanların başı küçük (Necdet)ti,
(Dayı) nın parasını istemedi, reddetti ;
Babasının elemi onda hicran kalmıştı,
(Dayı) dan hiç olmazsa ufak bir öç almıştı.
Öğleyin, toplandı halk, tayyare meydanına
(Celâdet) in, insanın alev veren kanına,
Çelik sesi anlattı bugünün tarihini,
Bir aydınlık kapladı kasabanın kalbini;
Nutkunu bitirirken başlar kalktı havaya,
Heyecandan bütün halk başladı ağlamaya ;
Kulakları okşadı motörlerin bestesi
Büyüdü, genişledi kasabanın neş'esi.

(Dayı) vurulmuş gibi döndü ölgün evine,
Ateşten bir ıstırap çökmüştü yüreğine.
Günlerce odasından dışarıya çıkmadı ;
Bu karanlık hayatın kalmamıştı bir tadı.
Suçunu unutturmak en büyük emeliydi ;
İhtirasın şerefsiz yolundan dönmeliydi ;
Çok acı duyuyordu ruhunun yarasından,
Ayırdı on bin lira birikmiş parasından,
(Celâdet) e gönderdi, affını rica etti.
Kasabada sevinen en fazla (Celâdet) ti ;
İstiyordu, gelecek elmaslı madalyayı
Kendi elile takmak ; fakat zavallı (Dayı)
Birden hastalanmıştı, söndü bir kandil gibi ;
Göçtü, gitti tükenmez bir servetin sahibi.

Eylûl 926

Hasan Çavuş

Hasan Çavuş köyünün en değerli gencidir,
Ufak bir sert bakışı bütün köyü incitir.
Maceralar geçirmiş hem karada, hem suda,
Öğrenmiştir hayatı yuğrularak orduda.
Beş altı ay olmuştur henüz köye döneli,
Saklıyor hayalinde yıldızlı bir emeli :
Ne zenginlik istiyor, ne ev, tarla, ne davar,
İçinde dalgalanan engin, hırçın bir aşk var.
Sarfedecek bu aşkı yolunda bir maksadın ;
Bir maksat ki : ne para, ne gösteriş, ne kadın

Onun engin zevkini veremesin kalbine.
Bir gün.. Bu hayallerle oyalanırken yine
Girmişti odasına köyün yaşlı muhtarı,
Dedi: (-Hasan Çavuşum, oku şu kâğıtları)
(Cemiyet) di köye bu kâğıtları gönderen;
Diyordu ki: (Göklere, ufuklara can veren
Tayyareye muhtacız; açınız köyünüzde
Hiç durmadan kardeşler, ufak bir şube siz de,
Çalışınız gücünüz ne kadara yeterse
Herkes tayyare için günde bir kuruş verse.
Damlalardan göl olur... Göl olur damlalardan).
Bir su fışkırır gibi kuvvetli bir pınardan
Hasan Çavuş içinde duydu coşkun bir sevinç
Buluyordu ruhunu her zamandan daha dinç,
Dedi: (-Sabah toplansın köylü harman yerinde)
Gülümserken pembe bir aydınlık tanyerinde,
Bütün köylü çevirdi etrafını Çavuş'un.
Hasan, (Tayyare) denen kocaman demir kuşun
Anlattı köylülere bütün yaptıklarını,
Dedi: (-Korumak için toprağını, karını
Vermelisin kardeşim, borç bilerek vermeyi)
Anlattı büyük harbi, Şanlı Çanakkaleyi.

O günden sonra köye birdenbire can geldi,
(Tayyarenin buğdayı) küme küme yükseldi.
Yavaş yavaş türedi (Sürüsü tayyarenin).
Hasan Çavuş okşuyor her iane verenin
Yumuşacık sözlerle, şevke gelen kalbini.
Aylar geçti böylece, yekûn buldu on bini.
Yazıyordu teşekkür kaza, vali, her taraf
Bir gün geldi köylüye Ankaradan telgraf:
(Cemiyet) köy namına tayyare alacaktı;
Bayramda, kasabada isim konulacaktı.
Geçmişti bütün köyden bir heyecan rüzgârı
Öpülüyor Çavuş'un elleri, yanakları;
Genç, ihtiyar sevinçle toplandı bir araya
Şu cevabı yazdılar acele Ankaraya:
(Odur bize tattıran yurt aşkının tadını;
Tayyareye koyunuz "Hasan Çavuş„ adını).

Ağustos 1926

«Perihan»ın «Kırlangıç»ı

En sevgili oyuncağı minicik bir tayyareydi,
Bu bayramda Perihan'a onu alan Amcabeydi.
Yumuk kıza bu hediye verildiği gündenberi,
Kucağında okşamaktan uyumuyor geceleri ;
"Kırlangıç„ı kollarında, dolaşıyor erken, erken ;
Sıçrıyarak el çırpıyor pervanesi dönüyorken.
Ne annesi, ne dayısı, ne maskara pisi pisi,
Hiçbirini aramıyor varsa, yoksa sevgilisi.
Gövdesine kurdeleler bağlıyarak mavi, sarı,
Saatlerce kanatlardan ayrılmıyor dudakları
Onun aşkı hayatını tamamile kaplamıştı.
Gece gündüz düşüncesi, işi gücü kırlangıçtı.

Temmuz.. Herkes bunalıyor çok kuvvetli bir sıcakatan,
Yaramaz kız bıkmıyordu tayyareyi uçurmaktan.
Perihanın hırçınlığı üstündeydi bugün yine
Kırlangıç'ın yorgunluğu çarpmıyordu gözlerine.
Bir an geldi zavallıcık bir yaralı kuşa döndü,
Etrafına neş'e saçan terennümü birden söndü.
Düşüverdi komşu köşkün havuzuna bir taş gibi...
İndi, indi, söylenerek: "Oh ne güzel serin dibi„
— Her nedense hırpalanır ekseriya sevgililer —
Köşktekiler Perihanın *çığlığını işittiler,*
Küçük hanım hiddetlendi, bir değneye gitti eli:
— Yaramazlık edenlerin kulakları çekilmeli!
Kaşlar çatık, gözler süzük bir azamet, eda, kurum...
Haykırıyor: — pis kırlangıç seni artık sevmiyorum.
Suya düşmüş fare gibi üstün başın bak, sırsıklam,
Seni böyle görürlerse ne demezler amcam, halam? —
Bu hakaret tayyarenin yüreğini zehirledi.
(Köle ruhlu değilim ben... Yaşayamam artık) dedi.
Kalmamıştı ne neş'esi, ne arzusu, ne kuvveti.
Biraz sonra Perihanın geldi yine şetareti,
Kurdu pamuk ellerile yavaş yavaş makineyi:
Sesleniyor - hah, böyle uç uslu, uslu, bak ne iyi -
Tayyarecik hasta gibi inliyerek havalandı:
İçindeki acı birden çıra gibi yandı, yandı
Yesin sesi iniverdi zavallının gözlerine
Çarptı birden bir ağaca... Perihanın dizlerine
Dökülmüştü tayyarenin kırık dökük parçaları;
Yapraklara takılmıştı kurdeleler mavi, sarı.

Yumuk kızın gözyaşları bir küçücük ırmak oldu
Hayatta bu, onun için ilk ve son kalp kırmak oldu.